

Teza: koszty postępowania dyscyplinarnego

Art. 70⁶ ust 2 ustawy o radcach prawnych nie reguluje w pełni problematyki kosztów postępowania dyscyplinarnego, dlatego zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych, w sprawach nieuregulowanych w ustawie odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy k.p.k.

Sygn. akt WO-50/19

POSTANOWIENIE z dnia 28 maja 2019 roku

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD Magdalena Śniegula

Sędziowie: SWSD Marek Hamerlik SWSD Tomasz Fox /sprawozdawca/

Protokolant Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego r.pr. Konrada Mazura po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2019 r. na posiedzeniu sprawy radcy prawnego Z. M.,

zażalenia wniesionego przez obrońcę skarżącego, na pkt 2 postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r, sygn. akt: Os 5/18, utrzymującego w mocy ostrzeżenie Dziekan OIRP w Gdańsku z dnia 5.10.2018 r. w zakresie obciążenia radcy prawnego Z. M. kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 754,60 zł (słownie: siedemset pięćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt groszy).

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t. j.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2115)

postanawia

1.

utrzymać zaskarżone postanowienie w mocy,

2.

zasądzić od r.pr. Z. M. koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.000,00 zł (słownie złotych: jeden tysiąc) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie i obciążyć r. pr. Z. M. kosztami zastępstwa procesowego i wydatkami obrońcy.

UZASADNIENIE

Do Dziekana OIRP w Gdańsku wpłynęło 14 marca 2018 r. zawiadomienie z Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, przesłana za pośrednictwem KIRP, w sprawie niewłaściwego działania radcy prawnego Z. M.. W zawiadomieniu wskazano, iż postanowieniem z dnia 25.01.2018r sygn. Akt IV CNP 37/17 Sad Najwyższy odrzucił skargę powódki A. K. o stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 02.07.2015r sygn. Akt XVI Ca 339/15 wniesioną przez radcę prawnego Z. M., gdyż skarga ta nie spełnia wymagań określonych w art. 425⁵ § 1 pkt 4 KPC. Sprawa została przekazana do Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Gdańsku.

Na wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sad Najwyższy przesłał kopie postanowienia z dnia 25.01.2018r sygn. Akt IV CPN 37/17 w którego uzasadnieniu wskazano, iż skarga w zakresie argumentacji prawnej

została skonstruowana w sposób właściwy dla skargi kasacyjnej, opierając się na kwestionowaniu prawidłowości wykładni przepisów dokonanej przez Sąd Okręgowy mimo iż powódka powinna była zmierzać do przekonania Sądu Najwyższego, iż zarzucane naruszenia prawa mają szczególny, kwalifikowany charakter. W postanowieniu podniesiono, iż pojęcie „niezgodność z prawem prawomocnego wyroku” ma znaczenie autonomiczne i odnosi się do takich tylko orzeczeń, które są niewątpliwie sprzeczne z zasadami i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostały wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub oczywiście niewłaściwego zastosowania prawa. Sąd Najwyższy wskazał że powódka zamiast przekonać, o kwalifikowanym naruszeniu prawa, kwestionowała wykładnię prawa, która mieści się w granicach przysługującej sądowi autonomii orzeczniczej. Zdaniem Sądu Najwyższego złożona skarga została dotknięta nieusuwalnym brakiem jednego z zasadniczych elementów konstrukcyjnych - skarżąca nie uprawdopodobniła wyrządzenia szkody.

Zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego zgodzić się należy z Sądem Najwyższym, że wymóg określony w art. 424⁵ § 1 pkt.4 KPC nie został w skardze z dnia 28 czerwca 2017 r. spełniony. W skardze radca prawny Z. M. nie wskazał, jak została wyliczona i z czego wynikała wskazywana przez niego szkoda wynosząca 10'078'37 zł,' -żeby to stwierdzić należałoby zapoznać się z całym materiałem postępowania.

Mając na uwadze, dotychczasową niekaralność radcy prawnego oraz w oparciu o dokonane ustalenia, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowiła umorzyć dochodzenie, a następnie po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu dochodzenia, na podstawie przepisu art. 66 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, skierować wniosek do Dziekana Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku celem udzielenia radcy prawnemu ostrzeżenia dziekańskiego. W świetle okoliczności niniejszej sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym Radcę prawnego.

Mając na uwadze powyższe, Dziekan OIRP w Gdańsku zgodził się z oceną Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, że radca prawny dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego jak również z tym, że czyn o którym mowa należy potraktować jako przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi i w dniu 05.10.2018r udzielił radcy prawnemu Z. M. ostrzeżenia.

W dniu 30.10.2018r odwołanie od ostrzeżenia dziekańskiego wniosł radca prawny Z. M. wnosząc o uchylenie ostrzeżenia.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Gdańsku, po rozpoznaniu w dniu 09.01.2019 r. w Gdańsku, na posiedzeniu w sprawie odwołania radcy prawnego Z. M. od ostrzeżenia Dziekana OIRP w Gdańsku z dnia 05.10.2018r na podstawie 437 § 1 KPK, w zw. z art. 741 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (Dz. U. 2018 poz. 2115 ze zm.) postanowił z mocy art. 437 § 1 KPK utrzymać w mocy ostrzeżenia Dziekana OIRP w Gdańsku z dnia 05.10.2018 r. oraz obciążył radcę prawnego Z. M. kosztami postępowania dyscyplinarnego w sprawie w kwocie 754,60 zł (słownie: siedemset pięćdziesiąt cztery złote sześćdziesiąt groszy).

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia z dnia 9 stycznia 2019 r. wskazano, iż w zakresie punktu drugiego postanowienia o kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych i obciążono radcę prawnego Z. M., na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego kwotą 754,60 zł na co składała się kwota 700 zł tytułem zryczałtowanych kosztów postępowania oraz kwota 54,60 zł tytułem kosztów doręczeń.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła obrońca skarżącego, zaskarżając je w części w zakresie pkt 2 postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r. obciążającego radcę prawnego Z. M. kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 754,60 zł.

Obrońca skarżącego wniosła o zmianę pkt 2 zaskarżonego postanowienia i nie obciążanie radcy prawnego Z. M. kosztami postępowania dyscyplinarnego oraz obciążenie tymi kosztami Okręgową Izbę Radców Prawnych w Gdańsku.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano ponadto:

„ (...) Analiza powyższych przepisów przemawia za tym, w zdaniu pierwszym art. 70⁶ ust. 1 ustawy o radcach prawnych zawarto jako regułę obowiązek ponoszenie przez obwinionego kosztów postępowania dyscyplinarnego zakończonego jego ukaraniem. Natomiast sposób rozstrzygnięcia o kosztach postępowania dyscyplinarnego we wszystkich "pozostałych przypadkach", a zatem, gdy nie dochodzi do ukarania obwinionego radcy prawnego - określa zdanie drugie w/w przepisu. Obowiązek ponoszenia tych kosztów został rozdzielony w ten sposób, że koszty dochodzenia i koszty postępowania przed sądem I instancji pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych. Zatem, tylko w wypadku przypisania obwinionemu radcy prawnemu winy i wymierzenia mu kary powstaje prawna możliwość obciążenia go kosztami postępowania dyscyplinarnego.

Na gruncie niniejszej sprawy, nie ma wątpliwości co do tego, że skarżący nie został ukarany. Jak wynika z akt sprawy, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowiła umorzyć dochodzenie, a następnie po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu dochodzenia, skierować wniosek do Dziekana OIRP w Gdańsku celem udzielenia radcy prawnemu ostrzeżenia. W dniu 5 października 2018 r. Dziekan OIRP w Gdańsku udzielił skarżącemu ostrzeżenia. Nie istnieje zatem podstawa prawna do tego, aby obciążyć radcę prawnego kosztami postępowania w sprawie sygn. akt Os 5/18.

Niezależnie od tego, zdaniem skarżącego, niemożliwe jest przeprowadzenie kontroli poprawności rozstrzygnięcia sądu dyscyplinarnego pierwszej instancji w zakresie kosztów postępowania, ponieważ Sąd ten nie określił poszczególnych wydatków składających się na zasądzoną sumę kosztów. Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że okręgowy sąd dyscyplinarny za wydatki poniesione w związku z postępowaniem Os 5/18 uznał dwie kategorie wydatków: zryczałtowane koszty postępowania w wysokości 700 zł oraz koszty doręczeń w kwocie 54,60 zł. Nie wiadomo nawet jakie dokładnie wydatki składają się w niniejszej sprawie na „zryczałtowane koszty postępowania”, w jaki sposób je wyliczono oraz dlaczego akurat przyjęto kwotę 54,60 zł jako koszty doręczeń. Okręgowy sąd dyscyplinarny winien dokonać szczegółowego ustalenia wydatków, czego jednak nie uczynił. Powinien to uczynić, nawet wtedy, gdy ustawodawca przyjął zryczałtowaną formę kosztów postępowania. Przy braku takich ustaleń faktycznych poczynionych przez sąd dyscyplinarny I instancji nie sposób jest uznać, że zaskarżone postanowienie o kosztach postępowania ma oparcie w faktach i przepisach prawa. Tym samym zabrakło podstaw do obciążenia radcy prawnego kosztami postępowania. (...)”.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie wniesione przez obrońcę radcy prawnego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 70⁶ ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2115):

„1. Koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany.

2.

W razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. W pozostałych przypadkach koszty dochodzenia i postępowania przed okręgowym sądem dyscyplinarnym pokrywa właściwa okręgowa izba radców prawnych, a koszty postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym - Krajowa Izba Radców Prawnych.

3.

Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada Radców Prawnych, mając na względzie przeciętne koszty postępowania.”

Zgodnie zaś z art. 68 ust 3 ustawy o radcach prawnych: „Obwinionym jest radca prawny lub aplikant radcowski, co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów.” Obrońca radcy prawnego słusznie wykazał, iż omawianej sprawie jego mocodawca nie jest obwinionym w rozumieniu art. 68 ust 3 ustawy o radcach prawnych.

Znajduje to potwierdzenie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Izby Radców Prawnych w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r, sygn. akt: Os 5/18: „Mając na uwadze, dotychczasową niekaralność radcy prawnego oraz w oparciu o dokonane ustalenia, Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowiła umorzyć dochodzenie, a następnie po uprawomocnieniu się postanowienia o umorzeniu dochodzenia, na podstawie przepisu art. 66 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, skierować wniosek do Dziekana okręgowej izby Radców Prawnych w Gdańsku celem udzielenia radcy prawnemu ostrzeżenia dziekańskiego. (...) Mając na uwadze powyższe, Dziekan OIRP w Gdańsku zgodził się z oceną Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, (...) i w dniu 05.10.2018r udzielił radcy prawnemu Z. M. ostrzeżenia. (...)

W tym stanie rzeczy w omawianym przypadku nie ma zastosowania art. 70⁶ ust 2 ustawy o radcach prawnych, lecz zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych odpowiednie zastosowanie znajdzie art. 636 § 1 KPK, zgodnie z którym: „ W sprawach z oskarżenia publicznego, w razie nieuwzględnienia środka odwoławczego. wniesionego wyłącznie przez oskarżonego lub oskarżyciela posiłkowego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi na ogólnych zasadach ten, kto wniósł środek odwoławczy, a jeżeli środek ten pochodzi wyłącznie od oskarżyciela publicznego - koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi Skarb Państwa. ”

W tym miejscu należy odwołać się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu do wyroku Sądu Najwyższego - Izba Kasa z dnia 25 lipca 2013 r., sygn. akt: SDI 18/13 wskazał:

„(...)W ocenie Sądu Najwyższego zasadny jest wniosek, że regulacja art. 67 PrNot nie reguluje całościowo kwestii ponoszenia kosztów postępowania dyscyplinarnego, a zatem - wobec stwierdzenia „sprawy nieuregulowanej” w rozdziale 6 PrNot - uzasadnione jest posiłkowe odpowiednie zastosowanie art. 636 § 1 in fine KPK.(...)”

W omawianym przypadku mają natomiast zastosowanie przepisy art. 70⁶ ust 1 i ust 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j.: Dz.U. z 2018 r. poz. 2115), zatem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Izby Radców Prawnych w Gdańsku orzekając zgodnie z §1 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015 prawidłowo określił wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania.

Rozstrzygnięcie o kosztach w postępowaniu przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym zostało wydane zgodnie z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 626 k.p.k. w zw. z art. 636 §1 k.p.k. Sąd II instancji zasądzając koszty za II instancję określił ich wysokość zgodnie z art. 70⁶ ust. 1 i 3 ustawy o radcach prawnych, zgodnie §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 Uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.